

Việt Nam : Thấy gì từ việc luật sư, người nhà của 'Thánh rắc hành' bị sách nhiễu?

BBC News

26/5/2023

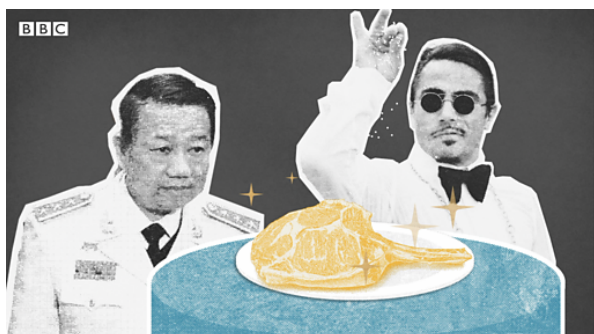
Luật sư Ngô Anh Tuấn, người bào chữa cho ông Bùi Tuấn Lâm bị mời ra khỏi phòng xét xử trong lúc diễn ra phiên tòa. Còn người nhà ông Tuấn Lâm gồm vợ và hai em trai thì bị lực lượng an ninh áp giải về phường Hoà Cường Bắc, quận Hải Châu.

Bà Lê Thị Thanh Lâm, vợ ông Bùi Tuấn Lâm kể với BBC News Tiếng Việt ngày 26/6 về trải nghiệm "kinh khủng khiếp" khi bị lôi đi xềnh xệch lên xe cảnh sát chỉ vì hét lên "chồng tôi vô tội" trước cổng tòa án sau khi phiên toàn kết thúc.

Cùng lúc đó, hai em chồng của bà cũng bị lực lượng an ninh trấn áp, bắt lên xe đem về đồn cùng bà Lâm.

Luật sư Ngô Anh Tuấn viết trên Facebook cá nhân rằng ông đã tham gia rất nhiều vụ án mang màu sắc chính trị "nhưng chưa một lần bị mời khỏi phòng xử một cách tức tưởi như hôm nay".

Vụ xét xử của ông Bùi Tuấn Lâm cũng được báo chí nước ngoài như [BBC News](#), [Reuters](#) và [CNN](#) đưa tin.

Chụp lại video,

Bộ trưởng Tô Lâm và tiệc steak dát vàng 'vang danh' thế giới

Chuyện gì đã xảy ra trong và ngoài phiên tòa?

Phiên tòa ông Bùi Tuấn Lâm được ấn định diễn ra vào lúc 7g30 sáng ngày 25/5. Bà Lê Thị Thanh Lâm đi cùng các luật sư đến tòa thì chỉ có các luật sư được vào dù bà đã trình bày đây là phiên tòa công khai và bà là vợ hợp pháp của bị cáo. Nhưng lực lượng chức năng coi giữ an ninh tại tòa không cho phép bà Lâm vào, cũng không giải thích gì thêm.

Ông Lê Đình Việt - luật sư bào chữa cho ông Bùi Tuấn Lâm cũng xác nhận với BBC rằng vợ ông Lâm không được tham dự phiên tòa:

"Việc này các luật sư cũng đã có ý kiến nhưng Hội đồng xét xử không cho phép, chỉ nói do hội trường dành cho những thành phần khác, những người làm nhiệm vụ và rồi chuyển sang phần khác."

Khi diễn ra phiên tòa, trong phần tranh luận với vị đại diện Viện Kiểm sát, LS Ngô Anh Tuấn nói rằng, vì quan điểm giữa luật sư bào chữa và Viện Kiểm sát chưa đồng nhất nên ông Tuấn phân tích để kiểm sát viên tranh luận tiếp thì một vị thẩm phán yêu cầu ông không nhắc lại nội dung đã trình bày.

Dù đã lý giải rằng theo luật thì luật sư có thể tiếp tục tranh luận nhưng vị thẩm phán không phải chủ tọa đã yêu cầu luật sư Tuấn rời phòng xét xử dù ông không có bất kỳ một hành vi to tiếng, quá khích nào nhằm cản trở hoạt động của phiên tòa.

Tuy không đồng tình với quyết định của vị Chủ tọa nhưng luật sư Tuấn chấp nhận rời phòng xử "vì không muốn không khí phòng xử nặng nề thêm".

Sau đó, luật sư Tuấn rời phòng xét xử và vào ngồi ở một phòng làm việc có ghi "Chánh văn phòng" thuộc TAND thành phố Đà Nẵng. Tại đây, ông Tuấn nói mình bị một số người không rõ danh tính đã làm việc với ông.

"Họ quay phim, lập biên bản vi phạm hành chính với nội dung không phản ánh đúng sự thật khách quan đã diễn ra. Nếu hôm nay không có luật sư Lê Đình Việt, người đồng nghiệp cùng tham gia bào

chữa cùng tôi chứng kiến, làm chứng nội dung sự việc thì mình tôi sẽ không còn cách nào để “minh oan” cho mình,” ông Tuấn tường thuật trên Facebook.

Khoảng hơn 12 giờ, khi tòa tuyên án xong thì có hai ba xe bát bưng đến để áp giải ông Bùi Tuấn Lâm. Sau hơn 5 tiếng đồng hồ đợi ngoài cổng tòa, gia đình ông Lâm chạy theo xe để mong có thể nhìn mặt người thân của mình.

"Gia đình tôi chạy theo xe và gọi với theo "Bùi Tuấn Lâm vô tội". Ngay sau câu nói đó, một người công an mặc sắc phục gõ cổ tôi. Bao nhiêu an ninh đứng trước tòa cũng nhào vô cưỡng chế tôi một cách thô bạo. Hai đầu gối tôi chà sát xuống mặt đường nóng khi họ lôi xềnh xệch tôi đi. Tôi bị kẹp cổ, xóc nách lôi lên xe.

"Tôi chất vấn viên an ninh vì sao hành xử như vậy với phụ nữ thì người đàn ông nói lại: "Tao làm đó!". Khi trên xe tôi thấy hai em chồng cũng bị cưỡng chế lên xe về phường Hoà Cường Bắc, quận Hải Châu. Hai em tôi được làm việc trước, tới khoảng 14 giờ thì được thả ra, tôi bị giữ lại," bà Lâm nói với BBC.

Bà Lê Thị Thanh Lâm bị cho là quay phim, chụp ảnh quanh phiên tòa nên bị bắt giao nộp điện thoại cũng như ký vào văn bản xử phạt hành chính.

"Tôi nói điện thoại là quyền riêng tư nên tôi không để bị xâm phạm thì có thêm nhiều an ninh vào phòng để thị uy và cưỡng chế tôi. Có những người đã theo dõi gia đình tôi từ sáng thì giờ tự xưng là thường dân, làm chứng việc tôi có quay phim chụp hình.

"Những cô nữ an ninh xộc vào tôi, lục soát khắp người tôi, đụng chạm vào những nơi nhạy cảm để tìm xem có máy ghi âm hay thiết bị điện tử. Họ kiểm tra từng cây son môi, từng tấm thẻ... hết thầy mọi thứ.

"Khi đó tôi thấy mình không còn là con người, nhất là không thể tin điều này xảy ra giữa ủy ban của một thành phố được coi là đáng sống như Đà Nẵng."

Nguồn hình ảnh, Lê Thanh Lâm

Chụp lại hình ảnh,

Hai đầu gối trầy xước của bà Lê Thị Thanh Lâm khi bị áp giải về phường Hoà Cường Bắc, quận Hải Châu ngay sau phiên tòa của chồng mình

Trong suốt thời gian bị câu lưu, bà Lâm kể bà bị mạt sát, xúc xiểm với những lời lẽ đầy ác ý nói đến chồng và con bà. Hai đầu gối bà Lâm trầy xước một vùng lớn, dấu tích của việc cưỡng chế lên xe cảnh sát.

"Thật sự kinh khủng, tôi chưa bao giờ bị xúc phạm bằng lời nói, vào thân thể một cách vô luân như vậy. Khi không thể tìm ra mặt khẩu, họ đã làm ướn điện thoại tôi," bà Lâm nói, không khỏi bàng hoàng.

Nỗi niềm được thấy ông Bùi Tuấn Lâm của gia đình ông cũng tan thành mây khói: "Họ không chừa một kẽ hở nào để người nhà có thể thấy mặt anh Lâm, dù đó là phiên tòa công khai," bà Lâm nói.

Ngay cả các trang báo trong nước như Vnexpress, Thanh Niên Online, Vietnamnet hay Người Lao động đưa tin về bản án của ông Bùi Tuấn Lâm cũng chỉ có hình ảnh cũ của ông Lâm trước đó, hình ảnh trong và ngoài phiên tòa 25/5 vắng bóng.

Nguồn hình ảnh, Lê Thanh Lâm

Chụp lại hình ảnh,

Bà Lê Thị Thanh Lâm cùng ba cô con gái đòi thả tự do cho ông Bùi Tuấn Lâm

Nền tư pháp đầy những án 'bỏ túi'

Ở Việt Nam, những phiên tòa xử những nhà bất đồng chính kiến, các nhà hoạt động vẫn được diễn ra, có khi công khai, có khi xử kín - như trường hợp ông Nguyễn Lê Thắng. Đáng chú ý, luật sư vẫn được quyền bào chữa cho các án liên quan đến chính trị như vậy.

Tuy nhiên, với thủ tục tố tụng hình sự diễn ra trong phiên tòa, mức án được tuyên và cách báo chí trong nước đưa tin, có thể thấy được rằng, những phiên tòa nói trên dường như đã được định đoạt trước kết quả. Luật sư bào chữa có nêu quan điểm dựa theo quy định của pháp luật thì cũng dễ dàng bị gạt bỏ, thậm chí bị mời khỏi phiên tòa, như trường hợp của luật sư Ngô Anh Tuấn.

Ông Phil Robertson, Phó Giám đốc khu vực châu Á, Tổ chức Theo dõi Nhân quyền (HRW) nói với BBC hôm 26/5:

"Khá rõ ràng là chính quyền Việt Nam chỉ đang thể hiện rằng mình cũng có hệ thống tư pháp, có tòa án, có luật sư để đẹp mã trước quốc tế. Nhưng thực chất, đó là những phiên tòa chuột túi - kangaroo - với những mức án đã được ấn định trước, chứ không phải là một phiên tòa công bằng và tự do. Bằng chứng là trong phiên tòa của ông Bùi Tuấn Lâm, gia đình ông ấy không được tham dự dù là phiên xử công khai. Ông Lâm cũng chỉ được gặp luật sư bào chữa hai tuần trước khi ra tòa. Lúc xử thì luật sư bị mời khỏi phiên tòa khi tranh luận giữa chừng. Người nhà thì bị sách nhiễu..." ông Phil phân tích.

Thời gian gần đây, một vài luật sư nhân quyền khác cũng bị triệu tập như nhóm các luật sư bào chữa trong vụ Tịnh Thất Bồng Lai. Cụ thể, LS Đặng Đình Mạnh, LS Nguyễn Văn Miếng, LS Đào Kim Lân, LS Trịnh Vĩnh Phúc, LS Ngô Thị Hoàng Anh đều bị Cơ quan Cảnh sát điều tra tỉnh Long An mời lên làm việc.

Trong đó, LS Đặng Đình Mạnh bị cho là "có hành vi phát tán trên mạng clip hình ảnh, bài viết có dấu hiệu lợi dụng quyền tự do dân chủ, xâm phạm lợi ích Nhà nước, quyền lợi hợp pháp của tổ chức, cá nhân theo Điều 331 Bộ luật Hình sự", theo trang [Pháp Luật TPHCM](#).

Trước sự việc này, Ủy ban Luật gia Quốc tế (ICJ) hồi tháng 3 đã gửi thư ngỏ tới Bộ Tư pháp và Bộ Công an Việt Nam, lên án việc điều tra đang diễn ra nhằm vào luật sư nhân quyền Đặng Đình Mạnh theo Điều 331 BLHS.

ICJ kêu gọi Bộ Tư pháp và Công an của Việt Nam ngay lập tức "chấm dứt các biện pháp điều tra hình sự tùy tiện" đối với luật sư Đặng Đình Mạnh và những luật sư khác nhằm phương hại đến công việc và quyền tự do biểu đạt của họ với tư cách là luật sư nhân quyền.

Ông Phil Robertson thì bình luận với BBC hôm 26/5 rằng, việc chính quyền Việt Nam làm với luật sư Ngô Anh Tuấn, trước đó là dùng Điều 331 BLHS nhằm vào luật sư Đặng Đình Mạnh chỉ "phơi bày sự thật của nền tư pháp Việt Nam là đầy rẫy những án bỏ túi".

"Tội lỗi thật sự của những luật sư, trong mắt của nhà cầm quyền, đó là đã dám lên tiếng thách thức những tội ác về nhân quyền trong những cuộc đàn áp ngày càng sâu rộng đối với bất kỳ sự bất đồng ý kiến nào," ông Phil nói.

<https://www.bbc.com/vietnamese/articles/cv27d2y714ro>